

Šavuot i Knjiga o Rut

Praznik *Šavuot*, što na hebrejskom jeziku znači *Sedmice* (od Pesaha se broji omer sedam sedmica, a pedesetog dana je Šavuot), kojim se završava *period sefire*, pada, po jevrejskom kalendaru na 6. dan meseca Sivan. Ortodoksni Jevreji van Izraela praznuju ga dva dana. To je drugi od tri hodočasnička praznika (*Šaloš regalim: Pesah, Šavuot i Sukot*).

U biblijsko doba to je bio izrazito ratarski praznik, koji je označavao završetak žetve ječma i početak žetve pšenice – *Hag ha-kacir* ili *Praznik žetve*. Bio je i dan kada su počeli brati prve plodove voćki – *Jom ha-bikurim* ili *Dan prvih plodova*. Istorijsko tumačenje dobio je tek u postbiblijskom periodu, kada je, na osnovu podataka iz Tanaha (jevrejske Biblije) da su Jevreji ušli u bespuća Sinaja trećeg meseca nakon izlaska iz Egipta (2. knjiga Mojsijeva, 19:1), postao dan sećanja na sinajsku teofaniju, tj. javljanja Boga plemenima Izraela. Kao što se Pesah u bogoslužju naziva *zeman herutenu* (*doba naše slobode*), tako se Šavuot naziva *zeman matan Toratenu* (*doba davanja naše Tore*).

Na praznik šavuot pre čitanja odeljka iz Tore čita se *Knjiga o Rut*. Kod jevreja Aškenaza ova knjiga je u obliku svitka pisana na pergament.

Ima više razloga zašto se čita *Knjiga o Rut* ili *Megilat Rut*.

1. Na dan praznika Šavuot je rođen *kralj David*, a ovo je i dan njegove smrti. Štavo knjige o Rut predočava kako je Svemoćni odredio čudnovat lanac dešavanja. Kako je Rut postala Boazova supruga. Ona nije bila Jvorejka, a on je bio iz plemena Jehuha. Iz ovog braka je rođen Oved, Jišajev otac, a Jišaj nije niko drugi, nego otac kralja Davida. Mesija će biti Davidov potomak.

2. Na praznik Šavuot smo dobili micvu (propis) blagoslova dva hleba. Ovi hlebovi su bili pečeni od pšeničnog brašna. Tek za vreme Šavuota se žanje pšenica kao najkasnije žito u Erec Jisraelu (zemlji Izraela). Prema narodnom predanju dva hleba koji se blagoslove za subotnju trpezu imaju oblik pletenica kao što je Rut u pletenicama uvijenu nosila svoju kosu.

3. Sama Rut je idealni tip pridošlice, ili na hebrejskom *ger cedek*, osobe koja je prešla u jevrejsku veru. Njena cela ličnost i životni put je čine oličenjem iskrenog, pravog pridošlice u narod Izraela. Iz usmenog predanja (Tora šebal pe) znamo da su Rut i njena sestra, Orpa, bile kćeri Eglona, kralja Moava. Rut je ipak htela sa Naomi da ode međ Izraelce, da se odrekne lagodnog života na kraljevskom dvoru i da se pridruži jevrejskom narodu u vreme kada je u zemlji Jevreja vladala glad. Biti Jevrej nije ni tada značilo biti povlašćen. Naprotiv. Zbog svega toga je Rut „prototip” pravog gera:

...., *nemoj me nagovarati da te ostavim i od tebe otidem; jer kuda god ti ideš, idem i ja; i gde se god ti nastaniš, nastaniću se i ja; tvoj je narod moj narod, i tvoj Bog je moj Bog. Gde ti umreš, umreću i ja, i onde ću biti pogrebena.*”... (*Knjiga o Rut, 1:16-17*)

Na praznik Šavuot svi smo mi *ger* – pridošlice. Ljudi koji postaju Jevrejinom. Svi, ceo narod. Jer tada, kada su svi naši davni preci bili izašli iz ropstva egipatskog i našli se usred zastrašujuće pustinje. Bili su predstavnici pokoljenja koji su se podigli na nedrima egipatske kulture. Bili su potomci onih naraštaja koji se se rodili, živeli i umirali u tuđoj zemlji. A sada stoje u podnožju gore Sinajske i jedini od svih naroda spremni su Večnome reći: *Učinićemo i poslušaćemo!* – da na taj način na sebe prime teret zapovesti, obaveza i zabrana.

Prema pravilima tumačenja Tore to što stoji za pojedinca, dakle u ovom slučaju za Rut, isto tako stoji i važi uopšte, odnosno za ceo Izrael, za sav jevrejski narod.

I samo ime Rut prema gematriji – tumačenju numeričke vrednosti reči – u sebi sadrži tu duboku promenu kroz šta je ona prošla. Brojčana vrednost slova u imenu Rut jeste 606. Prema predanju na Sinajskoj gori Jevreji su primili 606 micvot. Toliko je još zapovesti, propisa, zabrana i naloga preostalo, jer 7 micvot su već pre, posle potopa, bili dati svim ljudima. Tako je ukupan broj micvot 613.

Korišćena literatura:

1. *David J. Goldberg and John D. Rayner: THE JEWISH PEOPLE, Their History And Their Religion, London, 1987.*
2. *Rabbi Israel Méir Lau: A zsidó élet törvényei, Tel Aviv, 2000.*

K.R.